

3 pav. Brūkšniuotoji keramika. O. Fediajevo nuotr.

Fig. 3. Stroked pottery.

4 pav. Ankstyvajai grublėtajai keramikai priskirta šukė su vidine brūkšniuotąja dalimi ir vėlyvajai būdinga išorine dalimi. O. Fediajevo nuotr.

Fig. 4. Sherd, which is ascribable to early pottery with a rough surface and with which has a stroked interior and an exterior characteristic of late pottery with a rough surface.

mo radinių sąrašas, kurį sudaro vien tik keramika, papildytas 44 šukėmis.

Piliakalnio tvarkymo darbų metu buvo išlygintas anksčiau iš tvenkinio dugno iškastas ir šalia piliakalnio V šlaito sukrautas gruntas. Apsaugos techninėmis priemonėmis sutvarkytas Obelties upelio kairysis krantas. Buvusio apkasų griovio vietoje pastatyti mediniai, įrengti terasiniai laiptai, pylimo viršuje ir piliakalnio PR pašlaitėje padarytas atsijų dangos takas. Prie kelio įrengta akmenų užtvara, pastatytas informacinis stendas. Kelio griovyje kultūrinis sluoksnis apsaugotas užpiltiniu juodžemio sluoksniu. Žemės judinimo darbų vietos apsėtos daugiametėmis žolėmis. Šių darbų metu archeologiniai žvalgymai vykdyti apie 1200 m^2, už saugomos teritorijos ribų iššvalgytas apie 1000 m^2 plotas.

Geruliai hill fort site and the settlement at the foot of the hill

In 2007 the field evaluation, begun in 2006, was continued at the Geruliai (South Lithuania, Alytus district) hill fort site and the settlement at the foot of the hill. A project to put the hill fort site in order and make it accessible to the public was also realised (Fig. 1). In filling a trench from WWI fortifications, a 5 m^2 exploratory trench was made. A 0.7–1.2 m thick cultural layer containing stroked pottery (Fig. 4) as well as early (Figs. 2–4) and the late (Fig. 3) pottery with a rough surface, which date to the 1st millennium, was encountered in the exploratory trench.

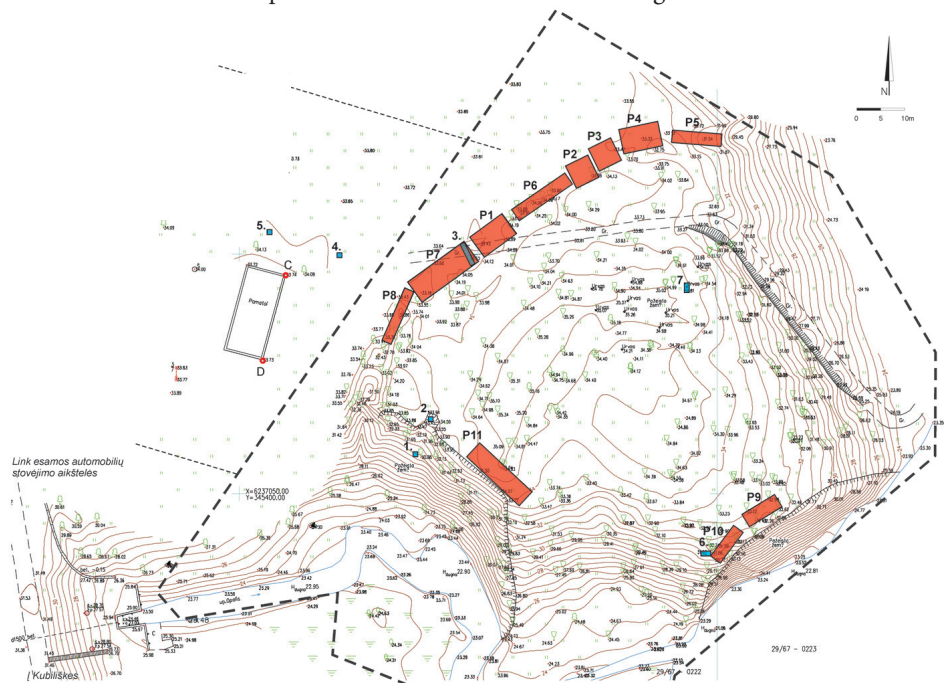
Olegas Fediajevas

Kubiliškių piliakalnio teritorija

2007 m. liepos–lapkričio mėnesiais Kubiliškių piliakalnyje (Skuodo r.) pradėtas įgyvendinti konservavimo darbų techninis projektas, kuriuo numatyta sutvarkyti 2 nuošliaužas prie Opalio ir Bartuvos upių, pagal archeologinių tyrimų duomenis atkurti toliausiai nuo aikštelės nutolusį griovį ir pylimą, įrengti poilsio aikštelę, takus, laiptus, pastatyti informacinį stendą, sutvarkyti paviršinę piliakalnio eroziją. Archeologiniai tyrinėjimai pradėti buvusiame griovyje. Čia ištirtos 8 perkasos (1 pav.). Jų pasirinkimo vietą sąlygojo griovyje augę medžiai, darbų eigoje nukirsti. Perkasų dydžio (perkasos 1 ir 4 – 5x8 m, 2 ir 3 – 5x5 m, 5 – 2,5x10 m, 6 – 2,5x12 m, 7 – 5x14 m, 8 – 2x11,5 m) pasirinkimą lėmė skirtingas griovio plotis įvairiose vietose. Jos buvo parinktos taip, kad spėja-

ma giliausia griovio vieta patektų į perkasos vidurį. Kadangi griovys pusmėnulio formos, tarp perkasų buvo paliktos trapecijų formos kontrolinės juostos, ištirtos formuojant pylimą. Iš viso griovio vietoje kartu su kontrolinėmis juostomis iki įžemio ištirti 304 m^2 (2–3 pav.). Tyrinėjimų metu giliausiose griovio vietose užfiksuotas 0,8–1 m storio tamsiai pilkos, kai kur juodos žemės kultūrinis sluoksnis su XX a. šiukšlėmis, statybiniu laužu, buitinėmis atliekomis. Po juo buvo rudo molio įžemis. Metalo detektoriumi perkasoje 1 15–25 cm gylyje surastos 28 kulkos nuo 7,62 kalibro šovinių ir vienas sveikas šovinys. Didelė kulkų koncentracija leidžia spėti, kad iššauta II Pasaulinio karo ar pokario metu iš automato PPŠ–41 ar PPD–40. Dar viena tokia pati kulka aptikta perkasoje 3. Jokių ankstyvesnių radinių griovyje neaptikta.

Perkasos 9 (3x8 m) ir 10 (2,5x8 m) matuotos piliakalnio aikštelės PR dalyje, prie nuošliaužos į Bartuvos upę krašto. Abiejose perkasose povelėniniame sluoksnyje aptikta II Pasaulinio karo sprogmenų ir šaudmenų. Perkasoje 9 rastas vienas neiššautas trilinijinio šautuvo šovinys, nesprogęs minos ar artilerinio sviedinio sprogdiklis, perkasoje 10 – 2 analogiško šovinio gilzės ir sprogmens skeveldra. Jokių radinių iš piliakalnio gyvavimo laikotarpio ir šiose perkasose nerasta. Abiejose perkasose po velėnos ir pilko miškožemio su retais ir smulkiais angliukais sluoksniu 40–50 cm

1
2

1 pav. Bendras tyrinėjimų planas:
1 – 2006 m. ištirtos perkasos;
2 – 2007 m. ištirtos perkasos.
O. Fediajevo brėž.

Fig. 1. General excavation plan:
1 – the trenches excavated in 2006;
2 – the trenches excavated in 2007.

2 pav. Tiriamas išorinis griovys iš ŠR pusės. O. Fediajevo nuotr.

Fig. 2. The investigated exterior ditch from the NE.

3 pav. Tiriamas išorinis griovys iš ŠR pusės. O. Fediajevo nuotr.

Fig. 3. The investigated exterior ditch from the NE.

4 pav. Akmenų konstrukcija pylime iš PV pusės. O. Fediajevo nuotr.

Fig. 4. The stone construction at the earthwork as viewed from the SW.

5 pav. Akmenų konstrukcija pylime iš PR pusės. O. Fediajevo nuotr.

Fig. 5. The stone construction at the earthwork as viewed from the SE.

gylyje fiksuotas rudo molio įžemis. Iš viso čia ištirtas 44 m² plotas.

Ant pylimo ribos ties nuošliauža į Opalį matuota 4x15 m dydžio perkasa 11. Kasant povelėninį sluoksnį, 30–40 cm gylyje prie ŠR perkasos sienelės atsidengė pirmieji akmenys, kurių kasant gilyn vis daugėjo. 70–80 cm gylyje išryškėjo ties pylimo pagrindu sudėtų akmenų konstrukcija (4–5 pav.). Ties pylimo viduriu ją sudarė 3 m skersmens akmenų krūsnis, nuo kurios į aikštelės pusę 80° kampu užsisuko apie 1 m pločio pailga akmenų krūva. Konstrukcija į aikštelės pusę užsibaigė 3 akmenų eilėmis, tarp kurių, kaip spėjama, būta gulsčių rąstų, kurių pėdsakų neišlikę. Konstrukcijos išorėje fiksuoti 3 akmenų žiedai, galėję būti kokių nors papildomų sutvirtinimų, bet ne stulpų, pagrindu. Visa atidengta konstrukcija buvo 11 m ilgio, nuo 30 cm (vieno akmens aukštis) iki 70 cm aukščio ties krūsnimi. Ji dėta iš gana stambių apie 50 cm skersmens akmenų, tarpai tarp kurių užpildyti smulkesniais. Akmenų konstrukcija pastatyta ir pylimas supiltas per vieną kartą. Įžemyje prie akmenų fiksuotos dvi iki 50 cm skersmens duobutės, užpildytos tamsiu gruntu su smulkiais angliukais. Duobutės iki 20 cm gylio, užpilde jokių radinių nebuvo. Jokių radinių neaptikta ir ant akmenų užpiltame grunte, todėl piliakalnio datavimą – II tūkst. pradžią – patikslinti nėra galimybių.

The territory of the Kubiliškės hill fort site

In 2007 the Kubiliškės hill fort site (West Lithuania, Skuodas district) was investigated. 304 m² was excavated at the site of an exterior ditch which had collapsed and is being restored (Figs. 1–3) but no finds were discovered. 44 m² was excavated in the SE part of the hill's flat top but no layer or finds were discovered. However 60 m² was excavated at the site of a landslide at the earthwork and a stone construction was discovered (Figs. 4–5). The investigations did not correct the chronology of the hill fort site.

Linas Girlevičius

Savičiūnų senovės gyvenvietė

Žvalgomieji tyrinėjimai atlikti fiziniams asmenims priklausančiame sklype (kadastrinis numeris 4182/0400:153) Savičiūnų kaime (Vilniaus r., Rūkainių sen.). Tirtas sklypas yra apie 1,9 km į PR nuo I tūkst. – II tūkst. pradžia datuojamo Mūrininkų piliakalnio (AR1472), apie 240 m į P nuo Svironių pilkapyno P ribos, apie 50 m į R nuo Svyruonėlės upelio, PV dalimi prigludęs prie neseniai išvalytos kūdros kranto. Prieš pradedant tyrimus sklype jau buvo įrengti pastatų pamatai, pastatyta tvora, kai kuriose vietose nustumdytas kultūrinis sluoksnis. Sklype anksčiau yra stovėjęs gyvenamasis namas, atliekant tyrimus sklype iš senųjų kaimo sodybos pastatų buvo išlikusi pašiūrė. 1987 m² dydžio sklype iškasti keturi 1,5x1,5 m dydžio žvalgomieji šurfai – ištirtas bendras 9 m² plotas.

Šurfas 1 iškastas sklypo ŠR dalyje. Jame kultūrinis sluoksnis nustumdytas, rastas tik iki 20 cm storio velėnos sluoksnis. Šurfo P dalyje smėlio įžemyje fiksuotas R–V kryptimi orientuotas daugiau nei 1 m gylio elektros kabelio (?) perkasimas. Archeologinių radinių neaptikta.

Šurfas 2 iškastas sklypo PR dalyje (1 pav.). Kultūrinis sluoksnis šurfe buvo 1,4–1,5 m sto-